

A Brassói Ujjap előfizetési ára:  
 egész évre . . . . . K 12.—  
 félévre . . . . . „ 6.—  
 negyedévre . . . . . „ 3.—  
 egy óra . . . . . „ 1.—

Egyes szám ára 4 fillér.

# BRASSÓI UJJAP

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik vasár- és ünne-  
 napok kivételével mindennap  
 :-: :-: délután 6 órakor. :-: :-:

Hirdetéseket felvesz a kiadó  
 hivatal, Kapu-utca 45. szám.  
 Hirdetések díjszabás szerint.

Szerkesztőség: KAPU-UTCA 45. SZ.  
 TELEFON: 515.

Felelős szerkesztő: BUSZEK BÉLA.  
 Főszerkesztő: DR. MATHEOVITS FERENC.

Kiadja: ÉGETŐ TESTVÉREK NYOMDÁJA.  
 Kiadóhivatal: Kapu-u. 45. — Telefon-szám: 515.

## A néppárt szerepe.

A keresztény világnézet alapján tömörült néppárt parlamenti szereplésének első esztendejében igen nagy szálkának mutatkozott az akkori miniszterelnök Bátor Bánffy Dezső szemében. Sehogy sem tudott megbarátkozni e párttal. Azért jogosnak tartott minden olyan fegyvert, mely e párt ellen irányult. Szóval minden áron arra törekedett, hogy eltüntesse a közélet porondjáról. Az akkori kultuszminiszter se szimpatizált vele. Ezért mulékony tüneménynek nevezte.

De lássuk csak, mennyiben állotta meg helyét az a párt, melyet a hazai német zornálak „vogelfrei“-nak az-az jogavesztettnek, földönfutónak neveztek.

Vizsgáljuk meg 1895-től, azaz Bánffy kormányának idejétől egész mostanáig, hogy vajjon hány politikai párt bontotta ki zászlóját. Ezen tizenhét esztendő alatt, azaz a Bánffy-, Széll-, Tisza István-, Khuen-, Lukács- és ismét a Tisza-kabinet idejében összesen 18 párt alakult meg. Ugymint:

szabadelvü-,  
 függetlenségi-,  
 Ugron-,  
 nemzeti-,  
 néppárt-,  
 szociáldemokrata-,  
 újjászervezett szociáldemokrata-,  
 alkotmánypárt-,  
 haladó-,  
 nemzetiségi-,  
 bal-,  
 keresztényszociálista-,  
 nemzeti munkapárt,  
 48-as függetlenségi-,  
 Kossuth-,

egyesült függetlenségi-és legutóbb az országos alkotmány-párt.

Most azt kérdezzük, vajjon e nagyszámú pártból melyik az a párt, mely teljesen fennmaradt változatlanul?!

Megállapíthatjuk, hogy abból az időből, amikor unisono kimondották a néppártra a halálos ítéletet, mára csak egy párt maradt változatlanul, azon program alapján, egyazon szervezetben, egyazon elnevezéssel, a „vogelfrei“ néppárt.

Pártok jöttek, pártok mentek, megszűntek, újraegyesültek, megszűntek, majd ugyanazzal az elnevezéssel vagy

mással újraalakultak, egyedül a néppárt állt rendületlenül, rázkodtatás nélkül és soha a válságnak még csak szele sem érte.

Hogy ennek mi a magyarázata és ebből mi következik?

Aligha az, hogy a néppárt parlamenti és közéleti szituációja valami kényelmes volna, hiszen még tán soha politikai pártot oly ernyedetlenül és mohón, nyílt sisakkal és mérgezett törrel a kormányzat, közigazgatás és gazdasági téren úgy nem támadtak, üldöztek, mint ezt. Közjogi alapja sem védelmezhető, mert hisz az közös volt a mindenkori többségi pártokéval, ellenzéki volta nem domborodott ki vérmesebben a függetlenségiekénél, szociális politikája még azok áskálódását sem tudta csillapítani, akik kizárólag a szociális haladás jegyében sütkéreztek. A főpapság és az alsó klérus hatalmában és befolyásában rejlő erő sem lehetett ez, mert az örökös békés, lelki missziója és a harci sürgés-forgás közé állított energiának veszítenie kellett propagatórius ruganyosságából.

Rendelkezésére álló anyagi javadalmak? Erről csak tréfálni lehet. Képviselőink jómódja? Alig van egykettő, ki ne arca verejtékével keresné meg kenyerét.

A néppárt hadviselésében nemcsak politikai tételek, közjogi elvek és aktuális jelszavak álltak csatasorba, hanem egy mindezeknél hatalmasabban mozgóerő: egy világnézet. Ez a talány megfejtése.

Egy és ugyanazon politikai elvi alapon álló politikusokat elválaszthatnak a helyzet exigenciái. Hatvanhetes politikusokat arról győzhetik meg az események, hogy a hazai érdeke a negyvennyolcas tételek nyomtatékosabb hangsúlyozását teszi kívánatossá, mint ahogy erre láttunk példát 1905-ben. Negyvennyolcas politikusokat a mai szituáció sivársága szükségszerűleg arra kényszeríthetett, hogy hatvanhetes irányzatú párt támogatására siessenek. Egy a politikai, gazdasági, szociális vonatkozásokon kívül keresztény világnézet alapján tömörült párt megteheti azt, hogy hazafias, alkotmányos, vagy népjóléti célok elérésére ad hoc fegyverbarát-

ságot kössön olyan pártokkal is, amelyek keresztény világnézetét vagy nem eléggé, vagy egyáltalában nem osztják, mint a hogy példa erre a kivételes törvények kérdésében a németországi centrupárt összefogása a szociáldemokratákkal volt. De mert képtelenség, azért nem történhetett meg tizenhét év alatt, hogy keresztény világnézet alapján álló párt, amíg hivátását be nem töltötte, megszűnjön, vagy pedig ha csak átmenetileg is, egyesüljön olyan párttal, amelynek uralkodó világnézetével már legelső felmerülő alkalmakkal is — jól érzi — ha csak meg nem tagadja minden jobb érzését, szembe kell kerülnie.

A néppárt tizenhét esztendő pályafutása kellett, hogy meggyőzzön mindenkit arról, hogy a világnézet mozgóereje nagyobb, mint a közjogi elvé. Ez az igazság nem megszégyenítő a politikai ellenfélre és nem érdeme senkinek. Hogy tizenhét esztendő alatt a néppárti képviselők számarányára való tekintet nélkül a néppárti választók száma folyton nagyobbodott, csak egyik kísérő bizonyosága a tételnek.

## A közönség köréből.

Hogy a sokszor felpanaszolt fajszeretet és közbiztonsági erények mennyire dühöngnek Brassó utcáin és sétáterein, elég markáns vonásokban festi meg az alábbi kevésbé példás eset.

Tegnap a Jélutáni órákban a Graftpatak mellett huzodó sétatereken haladtam s elmélyedéssel gyönyörködtem a természetnek itt talán legpazarabb szépségében. Jár is erre a szellemi munka malmából mindenki: tisztviselő, tanár, diák, stb. stb., hogy a magas sziklapadokon szivárványos sziporkákká zuzódó, sistergő patak zenéjével egy tónusba olvadó lombsusogásban, abban a beszédes muzsikában fáradt lelkét, idegeit felüditse. A tegnap is járt-kelt a szórakozást kereső közönség, de a legnagyobb számban mégis valamelyes nagyreményű diákcsoport ödöngött. Látszott rajtuk, hogy úgy az iskola, mint a természet untatja. Hogy melyik intézetnek lehellenek minta példányai nem tudom, de annyit megállapíthatott az arra járó közönség, hogy bravuros utonálló legénykéek. Vitéz erényeiket be is mutatták.

Elöttem mintegy 20—25 lépéssel csen-

desen haladt két éltebb nő. Tipikus öltözetről románoknak itélem. No és megtörtént velük, hogy e jámbor ifjoncok valószínűségi célbadobási versenyt végeztek rajtuk, míg a célzataikból részben ki nem szaladtak, részben pedig közbelépésemmel a műveletet fel nem függesztettem. De szomorú, hogy csak felfüggesztettem, mert azután nekem estek s rám pazarolták jobb sorsra méltó buzgóságukat. Magától értetődik, hogy erre a távolságot már oly dicséretesen kitudták számítani, hogy sem nekik engem megdobni, sem nekem közülök legalább egy példányt elcsipni nem sikerült.

Hogy románul nem tudtak, azt megérthettem abból, hogy a megtámadott szegény asszonyok kérésére meg nem lágyultak. Hogy magyarok nem lehettek, azt újból állíthatom abból, hogy harci riadójukból meg én nem értettem egy kukkot. Ha uri ruha nem lett volna rajtuk, hihetném, hogy valahonnan ide szakadt kafferek, de így döntően kilétükről a közönség. Annyi bizonyos, hogy ez megtörtént. És ha megtörtént, a jámbor fattyukat pedig iskolai hatóságuk szelidebb erkölcsökre szoktatni elfeledné, jó lenne ha az ilyen cilindres utonálló jelöltekkel szemben a mores oktatást a rendőrség venné kezébe. Mert így bizony egyszer csak arra ébredhet szórakozását a szabadban kereső közönség, hogy csupa fajszeretből, vagy felnőttek iránt való érzékeny tiszteletből fejbeveréssel, vagy bordabetöréssel lepik meg hazánk dédelgetett csemétéi.

S akkor aztán ne higye valaki, hogy Brassóban a kulturát dupla marékkaal szórják.

Brassó, 1913. szeptember hó 18-án.  
X. szemtanu.

## Mit jósol Sirius?

**Zivataros esők, viharok jéggel vegyesen, havazások, éjjeli fagyok és földrengések lesznek a következő hetekben.**

Szegény, boldogtalan felebarátom, kedves olvasóm, aki már nyakig vagy időjósok bölcseségeivel, engeddd, hogy ezuttal komolyan figyelmesse tegyünk a kítűnő Sirius meglepő jóslataira.

Azért meglepőek ugyanis a mester jóslatai, mert nem ringat bennünket csalfa reményekkel és ingadozás nélküli megmondja, hogy a nyártalan nyárra komor, kellemetlen földrengéses ősz fog következni. Majd januárban és februárban lesz meleg nyár is. Akárki meglássa, így lesz. — Hiába, új kalendáriumot kell csinálni.

Egyebekben Sirius mester a legközelebbi hónapokra a következő időjárást jósolja:

Szeptemberben több szép nap ígérkezik, de nagy szárazságtól sem kell félnünk, mert ez a hónap is csapadékos jellegű lesz és több helyen zivataros esők várhatók, amely az ország nagyrésztében esni fog, de ezek a zivataros esők nem fognak hosszasan tartani, ismét szép napok jönnek. Itt szintén lesznek erős lehülések, északi viharos szelekkel. Szeptember 22-től igen kritikus idők ígérkeznek esős, hűvös, viharos, itt-ott hócsapadékokat fogunk látni, különösen a hegyes vidékeken. Ha azonban az idő hőemelkedéssel jönne, úgy zivataros eső fog bekövetkezni és jéggel keverve fog esni, az ország több részeiben.

Októberben az időjárás elég szép és kedvezőnek mondható, különösen 12-étől

kezdve feltűnően megváltozik; hideg, szeles napok ígérkeznek, több helyen kisebb havazások várhatók s éjjeli fagyoktól kell tartanunk. Több nap száraznak mondható. — Ilyen időjárás várható október 22-ig. Ígérkezik kisebb-nagyobb földrengés is, amelyből mi is részesülünk, vagyis hazánkat is érinteni fogja.

## Színház.

### Heti műsor:

Pénteken. szeptember hó 19-én, először: *Hevesi Mariska és Vágóné Margit jutalomjáték*: *Primerose kisaszony*, színmű.

Szombaton, szeptember hó 20-án, tizenegyszer: *Cigányprímás*, operette.

Vasárnap, szeptember hó 21-én két előadás; délután félhelyárakkal: *A sárga csikó*, énekes népszínmű, este, itt először: *Sztrájkol a gólya*, énekes bohózat.

### Színházi hírek.

**A sárga csikó.** Csepreghy Ferenc klasszikus magaslaton álló eredeti népszínműve vasárnap délután fog igen kedves szórakozást szerezni a közönségnek. A párisi Pathé-cég éppen most készített e kiváló magyar darabról felvételeket a kolozsvári színezzel, a melyről egy megrázó haláleset kapcsán épen most emlékeztek meg a lapok. A főszerepeket ezen előadáson Váradi Margit, Barna, Herczeg és Hercegné, Földváry, Abonyi, Harsányi, Tihanyi, Pataki, stb. játszószék.

**Sztrájkol a gólya.** Vasárnap este mutatja be a társulat Heltai Jenő átdolgozásában Kottow kacagató énekes bohózatát. A kik ismerik Heltai Jenő irodalmi irányát és munkásságát, azok bizonyosra veszik, hogy a mihez Heltai Jenő a nevet odaadja, ott a vidámság és a jókedv út tanyát. Ehhez képest úgy a szerző, mint a fordító felvonultatja kedélyének egész arzenálját, a bolondos és fordulatok helyzetek a jó kedvet egész a hangos kacagásig fokozzák, egy-egy szellemi sziporka pedig orkászzerű kacsit, hahotát támaszt. Ha még hozzá számítjuk a szebbnél-szebb ének- és táncszámokat, melyeket a szereplők teljes készültséggel és jó kedvvel adnak elő, úgy bizást elmondhatjuk, hogy a vasárnap esti bemutató a vidámság, a jókedv és a siker jegyében fog lezajlani. A főszerepeket Váradi Margit, Kerényi Hermin, a Herczeg-pár, Abonyi, Földváry, Pataki, Baghy, stb. töltik be.

**A lengyel menyecske.** Hétfőn eleveníti fel a társulat Jean Gilbert kedves zenéjű és mulatságos szövegű operettjét, a *Lengyel menyecske*t, melynek az idén ez lesz az első előadása.

**Abonyi és Földváry jutalomjátéka.** E két szimpatikus és nagy tehetségű fiatal színész közös jutalomjátékát kedden tartja, amely alkalommal Herczegh Ferenc ismert nagyszerű színműve, a *Dolovai nábob* leánya kerül színre, melyben a jutalmazandók egyéniségüknek megfelelő pompás szerepet játszanak.

**Honigberger-féle zeneiskola. Tanzakok: Hegedű, ének, zongora, zeneelmélet, zenetörténelem.** Elsőrendű és megbízható módszer szerint *Honigberger Helén* magy. kir. opera és hangversenyénekesnő és Honigberger Emil karnagy és zene tanár vezetése alatt. Jelentkezés: Hirschert utca 2.

## NAPIHIREK

**Istentisztelet sorrendje** a plebánia templomban f. hó 21-én, Pünkösöd utáni XIX. vasárnapon a következő: reggel 6, 7, 8, 9. és fél 12 órakor csendes szent mise. 10 órakor szent beszéd, mely után énekes szent mise. — Délután 5 órakor litánia és szent áldás.

**Az egységes Magyarpárt 24-es bizottsága** f. hó 22-én, hétfőn délután 6 órakor a Polgári kör helyiségében ülést tart, melyre a bizottsági tagokat ezuton is meghívja az elnökség

**A kath. népszövetség választmánya** szeptember hó 20-án (szombaton) este 8 órakor saját helyiségében ülést tart, melyre a választmányi tagok (kerületi igazgatók és csoportvezetők) pontos megjelenését kéri az igazgatóság. A szeptemberi füzetek kiosztása és más fontos ügyek megbeszélése kívánatosá teszi, hogy teljes számban jelenjenek meg.

**Az állandó választmány ülése.** Brassó vármegye választmánya f. hó 24-én délelőtt 10 órakor az alispán elnökle mellett a vármegyeház II. emeleti üléstermében ülést tart.

**A „Brassói Kossuth Lajos Asztaltársaság”** f. hó 20-án (szombaton) este 8 órakor a „Fehérbárány” vendéglő külön helyiségében I. em. 13. ajtó fontos ügyben társas összejövetelt tart. Az ügy fontosságára való tekintettel, a vezetőség ezuton kéri a tagokat, hogy ezen az összejövetelen minél számszerűbben és okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

**Postaügynökség.** A kolozsvári posta- és táviradigazgatóság közhírré teszi, hogy a Torda-Aranyos vármegyében Bisztra pályaudvarra engedélyezett postaügynökség f. hó 21-ére hirdetett életbeléptetése, közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elhalasztott.

**Elgázolt gyermek.** Saudi Andrásné csernátfalusi lakos 5 éves Anna nevű leánykája tegnap a ház udvarról az utcára szaladt ki. Éppen akkor érkezett oda Gyurka István csernátfalusi gazdának kavicssal megrakott kocsija. A kocsi a leánykát nem vette észre s így a kocsi a leányka balkarján ment keresztül s azt eltörte. A kis leánykát a brassói közpórházba szállították. A vigyázatlan kocsi legény ellen az eljárást megindították.

**Tűz a Lövész-utcában.** Tegnap éjjel 11 óra után Paul Vilmos kereskedelmi és iparkamarai elnök Lövész-utca 28. a szám alatti kertjében levő faháza kigyulladt s porrá égett. A tűzjelzés után a tűzoltók csakhamar összegyűltek s a színhelyre siettek, de a házat már a vízhiány miatt sem lehetett megmenteni. A tűznél először a tűzérési készenlét jelent meg s igyekezett lokalizálni azt. Együttműködés a butorozatot megmentették. Benn égett azonban az épület alsó részében lakó Bálint cipész 100 korona értékű nyersanyaga 350 kor. értékű kész áruja s műhelyének felszerelése. A tűz valószínűleg bosszu műve.

**Öngyilkos leány.** Lengyel Róza brassói lakosnő tegnap délelőtt 12 órakor fekete-utcai lakásának padlásán szublimátot ivott. A szublimát megivása után annyi ereje volt még, hogy onnét kijöjjön. Alig érkezett le lakására összeesett. A házbéliek öngyilkossági kísérletéről értesítették a rendőrséget, a leányt a közpórházba szállították. A szublimát azonban annyira összeégette, hogy kihallgatni lehetetlen volt. A szerencsétlen leány gyógyíthatatlan volt.

lan betegsége miatt, követte el tettét Lengyel Róza isszonyu kinok között tegnap este meghalt.

**Felrobbant petróleum lámpa.** Sipos János csernátfalui jegyző szolgáló leánya, Török Biri tegnap este égő lámpába petróleumot töltött. Töltés közben a petróleum meggyulladt s felrobbant A leány arcán, hasán, s balkarján súlyos égési sebeket szenvedett. A vigyázatlan leányt a brassói kórházba szállították. Gyógyulása az orvosi vélemény szerint 3 hét.

**Gyümölcsárak megvizsgálása.** A brassói rendőrség ma a piacon a gyümölcsárak megvizsgálásánál több kosár és láda romlott szilvát, paradicsomot kobozott el. Az elkobzott gyümölcsöt a rendőrség udvarára vitték, hol azonnal karboloddalattal öntötték le.

**Minden nagy keresztény ünnepen** egész özöne jelenik meg a Világban és a Népszavában az istenkáromló, Krisztust, Oltáriszentséget, Szent Szület gyalázó blaszfémiaknak, És míg itt minden szabad, nincs ügyészség, nincs bíróság, mely a gazokat elnémitaná, Németország nem tűri Urunk és Megváltónk megsértését. Neuwied-ben minap egy „elvtársnő“ istenkáromlás és a keresztény egyház nyilvánosság előtti gunyolása miatt állt a törvényszék előtt. Ez év hushagyó keddjén ugyanis Wirgesben álarcos bált tartottak; ezen a vádlott nő jelmeze a keresztre feszített Jézust ábrázolta. Tetézte e frivolitást a rajta levő felirat: „Az első szociáldemokrata.“ Az ügyész indítványára perbe fogták. A törvényszék pedig egy hónapi fogházra ítélte. Az ítélet indokolása azt mondja, hogy a vádlottat büntetlen előlétele miatt büntették ilyen enyhén. Enyhítő körülménynek tudták be azt is, hogy „a vádlott nem volt tettének aljassága tudatában“. A hatalmas német népnek becsületére válik a nemzetfentartó szent eszmények védelme, amint nekünk ugyancsak szegényünkre az a bárgyu tehetetlenség, amelyel egy sereg ripók komiszkodását eltűrjük.

**Mária szobor a szülőház helyén.** A szülőföldi szeretetének megható példáját nyújtotta Reiner Gyula, veszprémi apátkanonok. 73 évvel ezelőtt született a göcseji Martonfapusztán, amely a boncódöldei plébániához tartozik. 2 éves korában került el szülőföldjéről. A ház, melyben született, azóta elpusztult, köveit is elhordták, De nem színt meg vallásos szívének kegyelete a szülői ház iránt. Annak helyére nagy költségen gyönyörű Máriaszobrot állíttatott kőből s azt f. hó 14-én, a hosszú 70 év utáni viszonzás örömkönnyei között önmaga szentelte meg ünnepélyesen. Szentelés után a processióval nagyszámban egybegyűlt boncódöldei s vidéki hiveknek könnyekig megindító sz. beszédet tartott a szülőföld megbecsüléséről s a magyar ember hazaszeretetről, amellyel Mária tisztelete szoros összeköttetésben áll.

**Felakasztotta magát.** Fogarasi tudósítónk jelenti: A tegnap reggel az itteni uradalmi udvaron a szecsavágó oszlop fáján falakasztva találták Boldizsár Ferenc 77 éves csikszezsimoni születésű idevaló lakost. A helyszínére kiszállott bizottság kétséget kizáróan megállapította, hogy nevezett öngyilkos lett. A hatóság a hulla eltemetését megengedte. Boldizsár tettének oka ismeretlen.

**Öngyilkos tanárjelölt.** Barótról jelentik: Nagy Imre polgáriskolai tanár fia, Nagy Ernő tegnap reggel szüleinek lakásán revolverrel öngyilkosságot követett el. Öngyilkosságának okát nem tudják. A család iránt a részvét általános,

**Hautelisse festészeti kiállítás.** A Kertsch-villában egy kiállítás nyílt meg, az u. n. Hautelisse festészet köréből, a mely egy Berlinből eredő új találmányt mutat be, nevezetesen festészetet bársonyra, selyemre, posztóra, bőrre, valamint fára, üvegre, agyagra, porcellánra stb. A mikor a kiállításba belépünk, az az impresszióknak első pillanatra, hogy tüvel készített kézimunkával állunk szemben és csak tüzetesebb vizsgálódás után lep meg bennünket az a felfedezés, hogy minden amit látunk: a párnák, a fali díszek, takarók, kályhaellenzők, agyagedények stb. festékekkel és ecsettel vannak előállítva a legújabb technika szerint, a színeknek egy olyan csodálatos pompájában, aminőt pamuttal és selyemmel nem lehetett volna elérni. Ezek a festett munkák kivételükben annyira elragadóak, hogy senkinek, legfőképpen egy nőnek sem volna szabad elmulasztani ezt a festészetet megtekinteni. Bárki elsajátíthatja már a helyszínen, minden előképzettség hiányában a hautelisse festészetet. A kiállítás naponta d. e. 9 órától este fél 6 óráig van nyitva és annak megtekintését a legmelegebben ajánlhatjuk.

**Mercur Mozgóban** (Ipargyűlés) a legközelebbi előadás vasárnap délután fél 4, 6 és este 8 órakor lesz. Az igazgatóság ezuttal is szenzációs műsorról gondoskodott, melyből kiemeljük „A zsarnok apa“, nagy társadalmi dráma című képet. Részletes műsorszámunk holnapi számában közöljük.

**A romániai kolera.** Bukarestből jelentik: A ma délután kiadott jelentés szerint az ország különböző részeiből 128 újabb kolera megbetegedést s 59 halálesetet jelentettek be.

**Tanítónő keresztetik** vidéki családhoz két kis fiucska mellé. Zongorázni tudó előnyben részesül. Bővebb felvilágosítás kapható a Szent Ferencendi nővérek zárdájában.

**1800 kor. helyett  
1600 koronáért.**

**BELVÁROSBAN**

modern 4 szobás lakás (összes mellékhelyiségekkel és fürdőszobával) Szent-Mihály naptól

**kiadó.**

Bővebb felvilágosítás: Telefon 43.

## Táviratok.

Budapest, szept. 19.

Tegnap a főváros felett óriási vihar vonult végig jégesővel. A Fiumei vonalon valószínűleg nagy vihar volt, mert Fiumével tegnap esti 6 órától a telefon összeköttetés megszűnt.

Nagyvárad, szept. 19.

Ma éjjel Biharvármegye egész területén óriási orkán dühöngött, 60 táviró oszlopot döntött ki. A vihar a vasúti pályát megrongálta. Artand községre tyuktojás nagyságu jég hullott. Egy cigánykaravánnak öt tagja meg-

halt. Biharkeresztes mellett a káposzta tönkre ment. Egy egyedül álló gazdasági épület összeomlott. A megye más községeiből is hasonló jelentések érkeztek be.

Serajevó, szept. 19.

A hadimozdulatokról szóló tilalmi rendeletet feloldották.

Budapest, szept. 19.

A belügyminiszterium jelentés szerint, Temerin, Kölpény, Szenttamás, Deliblat, Szakalár és Felsőverecke községekből 1—1, Kamora és Kuman községből 2—2, Rákocyszállás községből 3 koleragyanus esetet jelentettek be.

Belgrád, szept. 19.

A szerb kormány kinevezte azon bizottsági tagokat, kik a nemzetközi bizottsággal az Albán-szerbhatárt megállapítják.

A belügyminiszter elrendelte, hogy Albánia melletti hadtesteket megerősítsék s az Albán bandák ellen szigoruan lépjenek fel.

Sófia, szept. 19.

Az összes lapok hevesen támadják a cseheket, mert Bulgáriával szemben a szerb-bolgár háboruban áruló módon viselkedtek. A bolgár népnek - a lapok szerint - ezen szláv néppel a jövőben semmi közössége nincs.

Tokió, szept. 19.

Tekedam aviatikus hadnagy bip-lánján 500 méter magasságban tűz ütött ki s az teljesen elégett. Tekedam súlyos égési sebeket szenvedett.

London, szept. 19.

A görög király oda nyilatkozott: Nagy örömmel megy Franciaországba különösen most, hogy a Németországban mondott s félreértett szavait megcáfolhatja. Szerencsésnek érzi magát, hogy kifejezheti Franciaország iránt érzett érzelmeit s elismerheti Görögországnak tett szolgálatokat.

Konstantinápoly, szept. 19.

A bolgár és török követek ma irták alá az új határmegállapításról, a nemzetiségi kérdéstről s a mohamedánok jogairól szóló ideiglenes jegyzőkönyvet. A végleges aláírás hétfőn vagy kedden történik meg.

Pétervár, szept. 19.

Szerbia elhatározta, hogy Bulgáriából érkező összes árukat a legnagyobb vámilletékekkel sújtja. Bulgária a szerbiai árukra hasonló határozatot hozott.

Valona, szept. 19.

Essad pasa belügyminiszter az ideiglenes albán kormány ellen mozgalmat szított. A miniszterek távirati hívásra az ország különböző részeiből hazautaztak, hol Essad pasát megvádolják. Essad Durrazóban nagyobb összegű állampénzt foglalt le.

## Lázár Mór

Weisz-Mihály-u. 3.  
Órás és aranyműves.

Arany- és ezüstnemű javítást, vagy átalakítást, órák igazítását elvállalja felelősség mellett jutányos áron. Régi arany és ezüstneműt, órákat becserél újakkal. Tört ékszereket vesz a legmagasabb áron.

### Arany- és ékszerjavító műhelyek:

**Fachat Gyula,**  
Fekete-utca 33. Megbízhatóan készít minden e szakmába vágó munkát.

### Asztalosok:

**Kiss Balázs,**  
Közép-utca 24. Épület- és bútorsztalos. Minden e szakmába vágó munkát és javítást mérsékelt árak mellett vállal.

### Butorraktárak:

**Zachariás Márton,**  
Kapu-utca 58. Eladás készpénz és részletre, olcsó árak mellett. Telefon interurbán 492.

### Cipészek:

**Ardeleán Szilárd,**  
Weisz Mihály-utca 20. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, javításokat szolid árak mellett.

**Both József,**  
Weisz Mihály-utca 23. Uri, női és gyermek cipők nagy raktára. Megrendeléseket, javításokat gyorsan eszközöl.

**Borsovitzky Lajos,**  
Kórház-utca 6. Saját készítésű férfi-, női- és gyermek cipők. Mérték utáni rendelést, javítást gyorsan és a legolcsóbb árban elfogad.

**Nagy Ferenc,**  
Weisz-Mihály-utca 33. Saját készítményű és kész férfi-, női- és gyermekcipők raktára, megrendeléseket, javításokat szolid árban végez.

**Veress Vilmos,**  
Tehénpiac 9. Férfi, női és gyermekcipők nagy raktára. Amerikai cipők dus választékban. Elvállal férfi, női és gyermekcipők, csizmak mérték szerinti készítését olcsó árak mellett.

### Déligyümölcs, zöldség:

**Gingold Testvérek,**  
Hirscher-u. 4. Zöldség, déligyümölcs, csemege, iúster, friss és sós halak, valódi kóser-italok.

### Divatáru-kereskedők:

**Graef Testvérek,**  
Kolostor-utca 9. Uri és női divatáruháza. Az összes bluzokat és napernyőket minden árban kiárusítja. Újdonság elegáns férfi nyakkendőben és fehéreneműekben.

### Drogériák:

**Kraft és Herberth,**  
ezelőtt Lang és Theil. Buzasor 8. Fényképészeti cikkek raktára.

**Épület és bútormázoló és fényező:**  
**Buka D. és Résznovean,**  
műhely Vár-u. 2. Mindennemű modern munkát szolid árban készítenek.

### Éttermek:

**Európa szálló étterme,**  
Kolostor-utca 9. Elismert jó konyha. Kitűnő italok. Pilseni ősforrás sör. Kellemes nyári udvari helyiség.

**Sétatéri vendéglő.**  
Elsőrendű konyha. Kitűnő italok. Dreher-féle korona sör.

### Fényképészek:

**Ambrus Antal,**  
Hosszu-utca 16. Fényképészeti és nagyító-műterem. 10 drb. fényképes levelező-lap 2 kor. 3 drb. visít-fénykép és 5 fénykép-levelező-lap, összesen 8 drb. ára 3 K. Vasutasoknak igazolványi fényképek jutányosan és gyorsan eszközöltenek. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat jutányos ár mellett.

**Gust H.,**  
Buzasor 8. Fényképészeti és nagyító műterem.

**Kovács Sándor,**  
Katonakórház-utca 2. a. 10 képes lap és egy kabinet fénykép 4 kor. 3 vizitkép 2 K. 50 fill. 12 drb. remek szép stereoskopkép Brassó, Budapest, Bécs, Belgrád, New-York stb. stereoskopkal együtt 10 korona. Minden további kép 40 fillér.

## Ajánlható cégek Brassóban:

### Férfiszabók:

**Barabás Dániel,**  
Kórház-utca 10. Csinos kivitel. Tartós munka.

**Mihály Jenő,**  
Lensor 26. szám. Elvállalja polgári és egyenruhák készítését.

**Tellmann Béla,**  
Lópiac 1. Angol uri szabóság.

### Férfiszabó üzletek:

**Bartha Mihály,**  
Tehénpiac 4. Divatos szabás, elsőrangú kivitel, jutányos árak.

**Buca György,**  
Porond-utca 45. Intézeti egyenruha vállalat, szövetraktár, csinos szabás, szolid kiszolgálás.

**Kósa Albert,**  
Weisz-Mihály-utca 6. Belföldi és angol szövetraktár, csinos és tartós kivitel.

**Lengyel Gyula,**  
Hosszu-utca 14. Egyenruházati intézet. Katonai felszerelések raktára.

**Szöcs György,**  
Weisz Mihály-utca 10. Saját ház. Férfi divat szabó üzlet. Egyenruházati intézet. Szövet és sapka gyári raktár.

### Kávéházak:

**Jordáche György,**  
az alsó sétatéri pavillon bérője. Mindennap városi zenekar játszik. Hideg buffet, kitűnő italok.

### Kárpitosok:

**Vajda Gyula,**  
Buzasor 7. Angol klub és bőrbutor-különlegességek készítője. Elvállal kárpitos és díszítő munkákat minden stílusban.

### Kefegyártók:

**Incze Károly,**  
Kapu-utca 28. Mindennemű ecset, kefe, meszelő, és e szakmába tartozó más cikkek jutányos árban beszerezhetők.

**Zeides Alfréd,**  
Fekete-utca 4. Brassó legnagyobb raktára mindenféle ecset, meszelő, kefe és e szakmához tartozó cikkekben. Szolid kiszolgálás! Viszont-eladónak árengedmény.

**Benigal Sándor,**

Kapu-utca 9-11. Ujjonnan berendezett üzlet. Legnagyobb választék minden e szakmához tartozó árukban szolid kiszolgálás mellett. Viszont eladónak megfelelő árengedményt ad.

## ÉGETŐ TESTVÉREK

könyvnyomdája

Brassó, Kapu-utca 45. szám alatt.

## A 'BRASSÓI UJLAP' kiadóhivatala.

Telefon: 5-15.



Telefon: 5-15.

1913. évi október hó 1-én  
**Kapu-utca 50.**  
szám alá helyeztetik át.

Elvállalják: kereskedelmi nyomtatványok, üzleti mérlegek, levél-papírok, számlák, körlevelek, prospektusok, névjegy- és cégkártyák, esküvői- és bál meghívók, gyászjelentések, plakátok, valamint bármilyen művek és kiadványok modern kivitelben való elkészítését.

### Festék-kereskedések:

**Arsu Miklós,**  
Hosszu-utca 9. Szobafestő és mázoló, mindennemű festék, olaj és üzleti létrák raktára.

### Gázfelszerelési cikkek:

**Rádium gázszerelede,**  
Weisz-Mihály-utca 4. Teljes gázvilágítási felszerelések. Csillárok gyári árak mellett. Lámpák jókarban tartása elvállalják.

### Gyertyagyárak:

**Peteu János,**  
Csirkepiac. Első erdélyi viasz és parafingyertyagyár. Viasz, cerisin, stearin és parafin gyertya olcsó árban.

### Gépraktárak:

**Wetzel Ottó,**  
Weisz Mihály-utca 30. Saját mechanikai műhely. Pfaff-varrógépek. Underwood-írógépek. Waffennrad és Kosmos-kerékpárok.

### Kéféüzletek:

**R. Mihaletz utóda,**  
Kapu-utca 13. Első brassói keféüzlet. Alapított 1875. Eladás nagyban és kicsinyben. Viszontelárusítók árengedményben részesülnek.

### Kocsi- és kerékgyártók:

**Márton Albert,**  
Hosszu-utca 56. Megbízhatóan készít minden e szakmába vágó munkákat mérsékelt árban.

### Köszörüs és késesek:

**Durighello L.,**  
Kapu-utca 16. Első brassói mű- és homoru köszörülde motor üzemre. Javítások olcsón és pontosan eszközöltenek.

### Kötélgyártó:

**Hertrich József,**  
Hosszu-utca 135. Elvállal minden e szakmába vágó munkát szolid árak mellett. Viszonteladónak árengedmény.

Elegáns és kifogástalan kivitelű polgári és egyenruhák csakis

**JANCSIKA M.**  
BRASSÓ, Vasut-utca 17.  
szerezhetők be.

Legújabb divatu kizárólag Scherg-féle gypju szövetek, valamint csendőrségi felszerelések raktára.  
Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

### Mechanikus:

**Littmann Róbert,**  
Hosszu-utca 24. Automobil, motor, kerékpár, írógép, varrógép és gramofon javító műhely.

### Női fodrászok:

**Ludovica Soos,**  
Hirscher-utca 5. Színházi fodrásznő. Fésülés házon kívül havi előfizetésre vagy alkalmakra elvállalják a legdivatosabb formában szép kivitelben. Kihullott haj megvételre kerestetik.

### Női fűző-üzlet:

**Hurtig M. özvegye,**  
Hirscher-u. 6.

### Órás és ékszerészek:

**Gantz József**  
Fekete-utca 33. Minden e szakmába vágó óra és ékszer-eladás. Elvállal javításokat pontosan és olcsón.

### Szizgyártók:

**Mooser Mihály,**  
Hosszu-utca 37. Szizgyártó, nyerges és bőrdöns. Minden e szakmába vágó cikkek raktára. Megrendeléseket és javításokat elvállal.

### Szűcsök:

**Szabó Béni,**  
Kórház-utca 11. Szörmeárak javítását, átalakítását, fehér szörmek tisztítását, valamint mindennemű szörmeárak készítését új szörmekből legutolsó divat szerint készít mérsékelt árban. Raktáron tartok különféle szörmeket. Elsőrangú szakismeretem folytán a legmagasabb igényeknek is megfelelek.

### Szobafestők:

**Farkas E. Sándor,**  
Kórház-utca 35. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, modern kivitel és szolid árak mellett. Poloska irtást saját módszere szerint vállal felelősség mellett.

### Vegyeskereskedések:

**Herz-féle vegyeskereskedés,**  
Hosszu-utca 90. Korai vetemény-félék naponta frissen érkeznek. 4 év óta fennálló tejraktár. Állandó előfizetők egész éven át tehéntejet 21 filléren, bivalytejet 30 fillérré kapják. Tiszta kezelés. Telefon 213.

### Vegyztisztítók:

**Schmitz József,**  
Kolostor-utca 25. és Közép-utca 12. Csipkét, ruhát fest és tisztít vegyileg.

### Vendéglők:

**Bartha-féle vendéglő,**  
(Hosszufalu) bérője Dakó Bálint. Kellemes nyári kirándulohelyek, jó konyha, kitűnő italok, kőbányai és Czell sör.

**Jian-féle vendéglő,**  
Lópiac 15. Izletes konyha, kitűnő italok. Czell-sör pohár és üvegekben. Előfizetéseket étkezésre házon kívül is elfogad mérsékelt árak mellett.

### Vésnökök:

**Nähmajer Ferenc,**  
Weisz Mihály-utca 17. Pecsétnyomók, címerek legjobb kivitelben készülnek.

**Sole Lipót,**  
Ruggyanta-, érc-bélyegző és himző-minták, monogrammok és a szabadalmazott marhalevel-szárzabélyegző készülékek gyártója. Kolostor-utca sarok. Weisz Mihály-utca 2. Alapítva 1879-ben. Telefon 5-35.

A Brassói Ujlap előfizetési ára:

egész évre . . . . . K 12.—  
 félévre . . . . . „ 6.—  
 negyedévre . . . . . „ 3.—  
 egy hóra . . . . . „ 1.—

Egyes szám ára 4 fillér.

# BRASSÓI UJLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik vasár- és ünne-  
 napok kivételével mindennap  
 :- :- délután 6 órakor. :- :-

Hirdetéseket felvesz a kiadó  
 hivatal, Kapu-utca 45. szám.  
 Hirdetések díjszabás szerint.

Szerkesztőség: KAPU-UTCA 45. SZ.  
 TELEFON: 515.

Felelős szerkesztő: BUSZEK BÉLA.  
 Főszerkesztő: Dr. MATHEOVITS FERENC.

Kiadja: ÉGETŐ TESTVÉREK NYOMDÁJA.  
 Kiadóhivatal: Kapu-u. 45. — Telefon-szám: 515.

## Legjobb bevásárlási források:

### Linoleum, szőnyegek és függönyök

legnagyobb raktára, dus választékban jutányos árak mellett

**Tellmann és Spell Buzasor 8. ☞ Telefon 287.**

### Biró József

órák és látszerész

Brassó, Kolostor-utca 31. sz.



Alapított 1835. évben.

Mindenfajta fal-, zseb- és ébresztő-  
 órák, távcsövek, hőmérők, időjelzők.

Szemüvegek orvosi rendellet, vagy sa-  
 ját kipróbált módszerem szerint fele-  
 lősség mellett, szolid árákon a leg-  
 :- :- jobb minőségben. :- :-

### Héjja Béla női divatterme

Brassó, Virágsor 12.

### Sírbu János motorerőre berendezett mű- és épület lakatos

Brassó, Hosszu-utca 33. szám. Saját ház.

Elvállal mindennemű épület- és műlakatos munkákat, valamint javításokat szolid árak mellett. Specialista konyhatűzelőkben. Csatornázások és vízvezetékek készítését lelkiismeretesen eszközli. Nagy raktár minden-  
 nemű konyha tűzelőkben. Költségvetéseket díjtalanul készít.

Első brassói szappan és gyertyagyár

### ORENDI JÁNOS Brassó.

Ajánlja kitűnő minőségű háziszappanát oroszlán védjeggyel,  
 szappanport és jegeczsódát.

Telefon-szám: 73.

Telefon-szám: 73.

Alapított 1860.



### Barthelmie György műszerész.

Telefon 380.

BRASSÓ, Kapu-utca 41.

Telefon 380.



Elsőrendű specializet különlegességekre u. m.:  
 Iró-, számoló- és összeadási gépek. —  
 Varrógépek. Villamos és fizikai szerke-  
 zetek. Grammofonok és lemezek. Irodai  
 :- :- gépek, felszerelések és kellékek. :- :-

Műhely finom és precíz munkák kivite-  
 lére. Valamennyi javítása különféle gramofon- és  
 pathefon-szerkezeteknek. Irógépek, számológépek,  
 gramofonok a legolcsóbb árak mellett és szakszerű  
 jótállással.

Minden hónapban új gramofon-lemezek.



**Schnell Josefin**

Brassó, Kolostor-utca 27. szám alatt.

(A róm. kath. templom mellett.)

**Kézimunka különlegességi üzlet.**

Mindennemű himzés minta, monogram előnyomása, valamint himzések elvállalhatók.

**Körner Vilmos** műkelme festő és vegyészeti ruha tisztító intézet

KOLOSTOR-UTCA 36.

Szakszerű kezelés!

ifogástalan munka!

**Dánér Lajos** amerikai és saját készítésű férfi-, női cipők, valamint gyermek-cipők nagy raktára ::**Brassó, Hosszu-utca 44.**

Elvállal megrendeléseket felelősség mellett, minden fajta cipőkben, valamint tisztí és polgári csizmákban a legkényesebb igényeknek megfelelőleg. Javításokat gyorsan eszközöl. — Szolid kiszolgálás! — Mérsékelt árak!

Szolid kiszolgálás.

**Gross Ferenc**férfi-divat, fehérnemű-  
:: és rövidáru-raktár ::**Brassó, Kapu-utca 34. szám.**

Teljesen újonnan berendezett üzlet.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Dus választék minden e szakmához tartozó cikkekben.

Mérsékelt árak.

Kinél csináltassuk kocsijainkat?

**Csoma András**

elsőrendű kocsikészítőnél. — Új kocsik megrendelések, átalakítások a legnagyobb pontossággal mérsékelt árak mellett eszközöltenek. — Munkám finom és tartós kiviteléért felelősséget vállalok.

Becsés pártfogásukat kérve, maradtam mély tisztelettel

**Csoma András** kocsifényező és szatler-mester  
Brassó, Vasut-utca 20. szám alatt.**Nagel Antal**

cipész és cipőfelsőrész készítő

Brassó, Hosszu-utca 5. sz.

Elvállal mindennemű cipő készítést, javítást, mérsékelt árak mellett.

**Toth Anna** Gusbeth utóda

mosó- és vasalo-intézet • Kórház-utca 63. sz.

Legszívesebben és legtisztábban mos és vasal, inget, gallért, kézelőt.

Alapított: 1883.

Alapított: 1883.

**PÁVEL PÉTER** egyenruha és uri szabóüzlet

Brassó, Weisz-Mihály-utca 26. szám.

Alapított 1898-ban. Ezüst érem- és elismerő oklevél kitüntetés.

Az egyéves önkéntes urak teljes felszerelésüket legjutányosabban itt szerezhetik be felelősség mellett.